

101 HOUTHEM 9,1 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

Een fraaie pittige boswandeling met klimmen en dalen op de Bergseheide en een mooi stuk langs de Geul. Voorbij punt 7 kunt u bij Chalet Tivoli pauzeren.

GPS-afstand 9100 m, hoogteverschil 70 m en looptijd 2 uur.

Startpunt: Café De Holle Eik, Baron de Selysstraat 4, Houthem.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, vervoelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.

101 HOUTHEM 9,1 km

1. Met uw rug naar het café gaat u L. Aan de T-splitsing gaat u R. (U passeert rechts bij huisnr. 18 een prachtige mergelwoning, de voormalige pastorie (1874)). **Negeer zijweg rechts. Aan de T-splitsing bij de Sint-Gerlachuskapel (1870) gaat u L (Onderstestraat) en u passeert meteen rechts (nr.52) de mooie villa uit 1917. Negeer zijweg rechts. Voorbij de mooie villa Wilhelmina (1902) en bij wit huis (no. 62) gaat u R.**

(Als u hier even L de inrit naar Adelante inloopt, dan ziet u rechts het bijzondere Ronald McDonald Huis, het eerste in Europa dat verbonden is aan een revalidatiecentrum. Het gebouw is het eerste Nederlandse Hundertwasser project (Oostenrijkse kunstenaar/architect). Hier kunnen gezinnen met een gehandicapt kind vakantie vieren en toch gebruik maken van de noodzakelijke revalidatie).

De asfaltweg wordt even verder een voetpad. Negeer zijpad rechts. Aan de 3-sprong gaat u L (geel). Aan de 3-sprong bij zitbank gaat u RD. (Rechts ziet u hier de schietpaal met kogelvanger van de schutterij St. Martinus (1599) uit Houthem – St. Gerlach. Links ziet u de bijzondere toren van het Ronald McDonald Huis). **Aan de volgende 3-sprong gaat u L en via twee bruggen steekt u de Geul en dan de molentak van de Geul over.**

(Bij de tweede brug komt u bij de Geulhemer molen en bijbehorende stuw. De huidige molen en woonhuis stammen uit 1768. In 1204 werd de molen voor het eerst genoemd. Tot 1955 was de molen in gebruik als korenmolen (zie infobord). Kijk bij infobord ook even omhoog en u ziet een muurkruis met tekst).

Aan de doorgaande weg gaat u R. Meteen daarna gaat bij ANWB wegwijzer L (zwart/rood) de doorgaande weg omhoog richting Berg en Terblijt.

2. Na 50 m passeert u links grotwoningen. (De grotwoningen, de enige in Nederland, werden tot 1931 bewoond door blokbrekers. Zie infobord. De grotwoningen zijn jaarlijks met Kerstmis te bezoeken). **Na 150 m gaat u tegenover hotel Lamerichs (no. 27) L over de klinkerweg richting ingang Geulhemmer groeve.** (U passeert meteen rechts het beeld van de Blokbreker, de ambachtsman die in het verleden met behulp van vaak primitieve werktuigen de blokken mergel ondergronds won). **Neem nu het eerste pad R omhoog.**

(De Geulhemmer steengroeve, waarin momenteel de Geulhemmer Grottenham rijpt, is een ondergrondse groeve waaruit vroeger mergelsteen uit de bodem werd gehaald. Ze heeft een onderaards

gangenstelsel van circa 25 km lengte. In de groeve bevindt zich een schuilkapel (1798), waar tijdens de Franse Revolutie H. Missen werden opgedragen. De route volgend passeert u een wegkruis en een plaquette, waarop alle mensen staan die in of rond de Geulhemmer groeve zijn overleden door een noodlottig ongeval).

Aan de 4-sprong bij afsluitboom gaat u L (rood/zwart) de brede grind- bosweg omhoog. (Na 200 m, waar de brede bosweg naar rechts buigt, heeft u links bij liggende boomstammen mooi uitzicht over het Geuldal. Hier ziet u links in de verte steenbergen van voormalige steenkolenmijn nabij de Belgische stad Genk). **Negeer zijpad rechts omhoog.**

3. Bijna boven aan de 4-sprong, 50 m. voor het voetbalveld van S.V. Berg'28, gaat u L (rood/zwart). Negeer meteen (trappen)pad links (zwart/rood) omlaag. Meteen daarna gaat u aan de Y-splitsing L het smalle bospad omhoog. (U loopt dus niet richting sportcomplex). **Aan de T-splitsing voor weiland gaat u R met links van u een weiland. Aan de 4-sprong, met boompje in het midden, gaat u L nog even langs het weiland.** (Links ziet u beneden het in mergel opgetrokken kasteeltje (nu hotel) Geulzicht (1909) en de kerktoeren van de prachtige St. Gerlachuskerk in Houthem). **Beneden aan de 3-sprong gaat u L omhoog. Boven aan de omgekeerde Y-splitsing gaat u RD. Na 5 m gaat u aan de Y-splitsing L omlaag met rechts van u een greppel/weiland. Na 50 m gaat u voorbij oude liggende boomstam R het trapje omlaag en volg het dalende bospad. Vlak daarna gaat u aan de 3-sprong R het pad, even verder trappenpad, steil omlaag. Beneden aan het einde van het trappenpad gaat u L. Meteen daarna gaat u aan de doorgaande weg, met voor u de ingang van de afgesloten voormalige ondergrondse kalksteengroeve Brakkenberg die nu een verblijfplaats van vleermuizen is, gaat u R omhoog.** (U loopt nu de Brakkeberg/Vogelzangweg (14%) omhoog). **Na 120 m, 30 m voor rechts staande vangrail, gaat u bij bordje "Bergseheide" L bij afsluitboom via klaphek het bospad omhoog. Negeer na 50 m bij afvalstrook zijpad rechts en loop verder RD omhoog. Volg nu bijna 1 km dit slingerende bospad door het hellingbos** (Een eindje verder passeert u links een zitbank waar u (afhankelijk van jaargetijde) mooi zicht heeft op het kasteeltje Geulzicht en op het beneden gelegen koetshuis van het kasteeltje). **Het pad buigt links omlaag.**

4. Aan de 4-sprong loopt u RD (rood). Het dalende pad buigt meteen naar links en buigt dan rechts omhoog. Blijf boven het pad 1 km RD volgen door het hellingbos. Aan de T-splitsing bij brede bosweg gaat u L (blauw) omlaag. Vlak daarna gaat u R (blauw) steil omhoog.

5. Volg geruime tijd het slingerende pad. Negeer zijpad links (blauw). Vlak daarna aan de T-splitsing gaat u L. *(Even verder passeert u rechts de voormalige grindgroeve Meertens. Door de warme en beschutte ligging en de open schrale vegetatie is het een apart gebied binnen de Bergse Heide).* **Negeer graspad links. Aan de T-splitsing gaat u R (blauw) verder langs de groeve. Let op! 20 meter voor klaphek gaat u L. Negeer meteen daarna het dalend bospad en loop RD langs de bosrand en het weiland. Negeer zijpad rechts. Blijf deze dalende en stijgende weg door het bos volgen.** *(Waar het pad begint te dalen, heeft u links mooi uitzicht o.a. op het autowegviaduct van de A-79, de enige dalbrug in Nederland en de hooggelegen watertoren en kerktoren in Schimmert).*

6. Aan het einde van het weiland met ontluichtingskokers gaat u L. U loopt nu onder bomen door omlaag en passeert rechts gasleidingpaal no. 128. Beneden aan de T-splitsing gaat u R (geel/blauw) de bosweg door de bosrand omhoog. Na 300 m gaat u L (geel/blauw) het pad omhoog.

7. Boven aan de ongelijke 4-sprong RD. Meteen daarna aan de T-splitsing bij wegwijzer gaat u L (geel) richting Geuldal. Volg de veldweg/pad omlaag. Beneden aan de 4-sprong bij wegruiss en Chalet Tivoli gaat u L (geel/groen) richting Geulhem. *(Het uit 1934 daterende Chalet Tivoli met zijn terras is een mooie pauzeplek. Dinsdag en woensdag gesloten).* **Aan de 3-sprong, met boom in het midden, gaat u R (groen) langs de Geul, het snelst stromend riviertje van Nederland.**

8. Negeer bruggetje over de Geul en ga door het klaphek. *(U passeert meteen rechts aan de Geul een zitbank, een genietplekje).* **Blijf het prachtige pad beneden langs het hellingbos en de meanderende Geul RD (groen/geel-rood) volgen.** *(Bij warm weer komt u hier mogelijk in de Geul pootje badende Galloway runderen tegen. Bij bruggetje heeft u mooi zicht op Château Sint Gerlach, waar u straks langs komt).*

9. Na ijzeren hekwerk wordt het pad een smalle asfaltweg. *(Een eind verder passeert u links het geologische monument "Zuidelijke Dalwand Geul". Zie infobord).* **Bij afsluitboom en wildrooster vóór hotel Brakkeberg gaat u R (groen/zwart) via klaphek het natuurgebied Ingendael binnen. Volg nu het brede graspad dat ter hoogte van rechts vrijstaand huis naar links buigt.** *(Kijk na 50 m even achterom en u ziet het hooggelegen monumentale okerkleurige in mergel opgetrokken hotel kasteel Geulzicht (1918). Mogelijk komt u hier in het*

natuurgebied grazende Galloway runderen en/of Konikpaarden tegen). **Via bruggetje (Kloosterbrökske) steekt u de Geul over. Na het bruggetje gaat u schuin R over het graspad.** *(Voor u ziet u de mooie kerktoren van het prachtige St. Gerlachuskerkje).* **Even verder loopt u langs de rozentuin (achtertuint) van Château Sint-Gerlach. Loop dan RD met links de beukenhaag. Negeer gesloten klaphekje links en loop verder RD langs de afrastering.** *(Bij afgesloten klaphekje ziet u links twee voormalige schietpalen van schutterij St. Martinus).* **Aan de 4-sprong van graspaden bij rioolbuis gaat u L verder door het natuurgebied met links van u afrastering. Negeer graspad rechts. Ga dan L door het klaphek. Aan de asfaltweg gaat u R (zwart) met links van u het mooie Prinses Juliana park waarin meestal vele mooie kunstwerken staan.**

(Links ziet u de voorkant van het prachtige Château Sint Gerlach. Het prachtige gebouw is het voormalig Norbertijnen klooster dat gebouwd is in 1201 in de nabijheid van het graf van ridder kluisenaar Gerlachus, die overleed in 1164 of 1165. Dit dubbel klooster werd aanvankelijk door mannen en vrouwen bewoond maar werd na 1218 een adellijk vrouwenstift. In het begin van de 18e eeuw werd het ingrijpend verbouwd. In 1786 verlieten de zusters het klooster. In de 19e eeuw is het klooster omgebouwd tot kasteel. Nu is er restaurant "Château Sint Gerlach" en "bristrot de Liège" in gehuisvest).

(Hier ziet u links ook het rode hotel Château Sint-Gerlach dat gehuisvest is in de voormalige pachthof van het klooster, die rond 1759 is gebouwd. In het hotel hebben diverse belangrijke wereldleiders overnacht o.a. in 1991 de toenmalige president van Frankrijk François Mitterand en in 2005 de toenmalige president Bush van de Verenigde Staten, maar ook de popsterren Bruce Springsteen (2012) en The Rolling Stones (2014), die optraden tijdens Pinkpop).

Negeer zijpad rechts. *(Als u hier bij de groot infobord "Ingendael" R over het pad gaat, dan komt u na 100 m. bij de Gerlachusput (eerste vermelding 1227). Vlak daarna bij links gelegen parkeerplaats gaat u L. Negeer zijpaden en loop nu RD door het Prinses Juliana park met rechts van u het grote St. Gerlach Paviljoen met unieke congres- en vergaderruimten en links het grote grasveld met de vele kunstwerken. Bij rechts staat kanon verlaat u het park. (Dit kanon is in 1999 geplaatst t.g.v. het 400 jarig bestaan van de schutterij St. Martinus uit Houthem St. Gerlach (1599)).* **Loop nu RD (Onderstestraat) over de klinkerweg.** *(Als u hier meteen L gaat, dan komt u via het kerkhof bij de mooie Sint Gerlachuserk uit 1720 met het prachtige barokke interieur. Moet u beslist doen. U kunt dan ook een bezoekje brengen aan de schatkamer van St. Gerlachus).* **Neem nu de eerste weg R en u komt weer het café, de sponsor van deze wandeling, waar u binnen of op het terras nog iets kunt nuttigen.**